

TRAFICOM
Finnish Transport and Communications Agency

SPO vakiotoiminta- menetelmien (SOP) luontiohje

Riskiperusteisesti
(GM1 SPO.OP.230)

Otteita EASA Asetuksesta Air Operations(965/2012) Easy Access Rules, Part SPO

SPO.OP.230 Vakiotoimintamenetelmät (SOP)

a) Ennen erityislentotoiminnan aloittamista lentotoiminnan harjoittajan on suoritettava riskinarviointi eli arvioitava toiminnan vaativuus määrittääkseen siihen liittyvät vaarat ja riskit sekä toimenpiteet riskien vähentämiseksi.

b) Lentotoiminnan harjoittajan on riskinarvioinnin perusteella laadittava vakiotoimintamenetelmät, jotka soveltuvat erityislentotoimintaan ja käytettävään ilma-alukseen ottaen huomioon Osan E (Subpart E) vaatimukset.

Vakiotoimintamenetelmien on oltava osa toiminta-käsikirjaa tai erillinen asiakirja. Vakiotoimintamenetelmät on tarkistettava säännöllisesti ja niitä on päivitettävä tarpeen mukaan.

c) Lentotoiminnan harjoittajan on varmistettava, että erityislentotoiminta suoritetaan vakiomenetelmien mukaisesti.

AMC1 SPO.OP.230 Vakiotoimintamenetelmät (SOP)

AMC1 SPO.OP.230 Vakiotoimintamenetelmien (SOP) luonti

- a) Vakiotoimintamenetelmät (SOP) tulee luoda standardimuotoon, AMC2 SPO.OP.230 (SOP Template) määrittelemän sisällön mukaisesti. Sisällössä tulee huomioida riskianalyysiprosessin tulokset.
- b) SOP dokumentissa kuvattujen menetelmien tulee perustua systemaattiseen riskien analysointiin, jotta yhtiö varmistaa että erityistyölentoon liittyvät riskit saadaan hyväksyttävälle tasolle. Riskianalyysissä tulee kuvata erityistyölentoaktiviteetti yksityiskohtaisesti, identifioida aktiviteettiin liittyvät uhat, analysoida potentiaalisten uhkien syyt ja seuraukset sekä miettiä keinot, joilla riskit hallitaan.

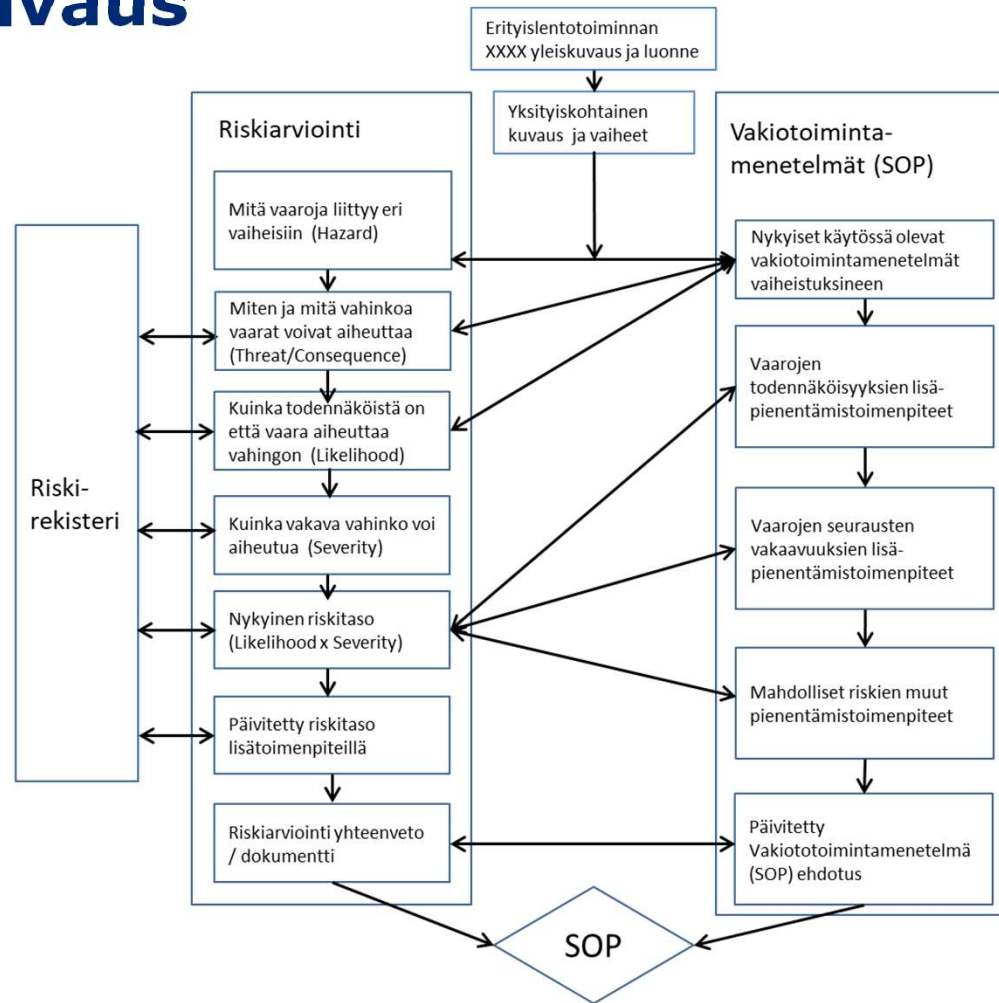
Riskiperusteinen SOP luonti prosessi (GM1 SPO.OP.230) 1/2

- ▶ Kuvaa kukin erityislentotoimintalaji (esim. kuvauslento) yksityiskohtaisesti, (menetelmät, olosuhteet, resurssit, laitteet, ...). Regulaation AMC2 SPO.OP.230 kohdasta löytyy sisällysluettelo, jonka mukaisesti SOP on tehtävä.
- ▶ Jaa erityislentotoiminnan normaalisuoritus vaiheisiin (lennonvalmistelu, maatoiminnot, lentoonlähtö, siirtyminen toiminta-alueelle, itse toiminta, jne.)
- ▶ Tunnista ja listaa vaaratekijät (Hazards) vaiheittain
- ▶ Mieti ja tunnista mitä vahinkoa tai onnettomuutta vaaratekijät voivat aiheuttaa, (Consequence)
- ▶ Mieti, kuinka todennäköistä on että vahinko tai onnettomuus voisi tapahtua, kuvatuilla menetelmillä (Likelihood)

Riskiperusteinen SOP luonti prosessi (GM1 SPO.OP.230) 2/2

- ▶ Mieti, kuinka vakava vahinko tai onnettomuus voisi aiheutua, kuvatuilla menetelmillä (Severity)
- ▶ Määrittele edellisten perusteella nykyiset riskitasot riskirekisteriin (Risk level = Likelihood x Severity) ja analysoi riskitasot => tarvitaanko riskien lisälievennystoimenpiteitä ?
- ▶ Mikäli tarvetta lisätoimenpiteille, ideoi, millä uusilla menetelmillä/varotoimilla voitaisiin pienentää vahingon todennäköisyyttä ja/tai vakavuutta (Risk management)
- ▶ Määrittele uudet riskitasot ja analysoi ne
- ▶ Päivitä ohjeistukset ja menetelmät ottaen huomioon lisätoimenpiteet toimenpiteet. Merkitse riskimatriisiin SOP viitteet, mistä SOP kappaleesta lievennystoimenpiteet löytyvät

Riskiperusteinen SOP luonti (GM1 SPO.OP.230) prosessikuvaus

Riskirekisteri, esimerkki

TOIMINNAN PÄÄVAIHEET JA OSA- ALUEET	VAARATEKIJÄT (HAZARDOUS EVENT)	RISKI ref	RISKI VAARATEKIJÄSTÄ AIHEUTUVA SEURAUS JA SEN POTENTIAALI	L	S	Riskita so vanha LxS	RISKIN LISÄ-PIENENTÄMIS TOIMENPITEET (MITIGATION)	L	S	Riski taso uusi LxS	OK/EI OK pvm	MENET ELMÄK UVAUS (SOP) VIITTA US
<kirjaa tähän erityislentotoimi- nnan päävaiheet ja osa-alueet sisennettynä>	<kirjaa tähän vaiheittain ja osa-alueittain vaaratekijät>	R00x	<kirjaa tähän kunkin vaaratekijän mahdollisesti aiheuttamat seuraukset, huom. seurauksia = riskejä voi olla useampia. Arvioi seurausten todennäköisyys (L) ja vakavuus (S) nykyisin menetelmin ja täytä seuraaviin sarakkeisiin>				<kirjaa tähän mitä riskien todennäköisyyden ja vakavuuden lisäpienentämistoimenpiteitä tarvitaan nykyisten vakikotoimintamenetelmien (SOP) lisäksi, jotta riskitaso saadaan mahdollisimman alhaiselle ja hyväksyttävälle tasolle>				<kuitt aa tähän päivä määrä ja onko riski taso OK>	<viittaus menetel- män kuva- uksen kohtaan >
Esim: Lentoonlähtö maastossa	Esim: Myötätuuli	R001	Tehontarve liian suuri, törmäys esteisiin, ilma-alus rikkoutuu, matkustajat loukkaantuvat	4	4	16	Esim: Ei lentoonlähtöjä myötätuuleen; Koulutus, lentomenetelmät, laskupaikat	2	3	6	OK 10.10. 2023	SOP001 2.5.3 ja 2.8.1
		R002	Tehontarve liian suuri, omaan virtaukseen joutuminen, kova lasku	4	2	8	Esim: Ei lentoonlähtöjä myötätuuleen; Koulutus, lentomenetelmät, olosuhteiden tarkkailu	1	2	2	OK 10.12. 2022	SOP001 2.8.1 ja 2.9.2

Dokumenttipohjat löytyvät Traficom sivuilta

- ▶ <https://www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/kaupallinen-lentotoiminta/hae-lupaa-kaupalliseen-erityislentotoimintaan-spo>
- ▶ Oheisen linkin takaa löytyvät
 - ▶ Riskianalyysipohja
 - ▶ SOP dokumenttipohja
 - ▶ Lentotoimintakäsikirjalle (OM) esimerkkipohja
 - ▶ Muutamia muita hyödyllisiä pohjia SPO toimintaan

Kiitos